

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Portörő Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek, dr. Valkovits Ágnes ügyvéd által képviselt alperes ellen bízattási kár megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. május 6. napján kelt 24.G.41.166/2009/16. számú ítélete ellen a felperes részéről 17. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget, megállapítja, hogy a le nem rótt 480.000 (négy száznyolcvanezer) forint jogorvoslati illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében 8.000.000 forint és annak 2008. október 16-tól a kifizetésig járó, a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 6. §-a alapján.

A keresetében előadta, hogy az alperes a felperesi épületben 2008 decemberében antik kiállítást és vásárt kívánt szervezni; a rendezvény 2008. december 1-től december 3-ig tartó előkészítést követően, 2008. december 3-tól december 7-ig tartott volna. Az alperes a fenti időpont lefoglalására 2008. március 31-ig, 2008. április 25-ig és 2008. július 21-ig opciót, 2008. május 21-én személyes konzultációt kért, és az utolsó opcionális határidő lejártának napján a rendezvény megtartása mellett döntött. Ennek alapján került sor 2008. július 31-én a részére szerződés-tervezet megküldésére, melyet többször kölcsönösen módosítottak, mindaddig,

amíg az alperes 2008. október 13-án telefonon lemondást nem közölt, melyet 2008. október 15-én írásban megerősített.

Álláspontja szerint a Ptk. 6. §-a szerinti jogszabályi feltételek teljesülése okán az alperest kárfelelősség terheli; azzal, hogy folyamatos opciót kért a válaszára, a rendezvény megszervezéséről döntött, szerződés-tervezetet kért és azt többször módosította, szándékos magatartást tanúsított. Ugyanakkor a felperes jóhiszeműen végezte érdemi tevékenységét, alapos okkal hitt a szerződés létrejöttében, önhibáján kívül érte azzal összefüggésben kár, hogy az alperes a rendezvényt olyan időpontban mondta le, amikor már kevesebb, mint két hónap állt az értékesítésre rendelkezésre. Előadta, hogy szerződéses partnere, a ... Kft. 2008. december 1-je és 7-e között három rendezvényt kívánt megszervezni, melyet a felperes - alapos okkal bízva az alperessel történő szerződéskötésben - lemondott, az alperesi visszalépést követően pedig már eredménnyel nem ajánlhatta fel a helyszínt a ... Kft. részére.

Arra hivatkozott, hogy a teljes kártérítés elve alapján kell megtéríteni a ténylegesen felmerült kárt, az elmaradt hasznot és a kár elhárítása, enyhítése körében esetlegesen felmerült költségeket; az elmaradt haszon az a bérleti szerződés-tervezetben kikötött 8.000.000 forintos összeg, amelyet a felperes a rendezvény megtartása esetén kereshetett volna, és amelytől - tekintve, hogy a bevételkiesést más rendezvénnyel nem tudta pótolni - elesett.

A felperes 15/F/9 sorszám alatt táblázati formában kárszámítást készített annak feltételezésével, hogy a ... Kft.-vel fennálló keretmegállapodás alapján a 2008. december 5., 6., 7. napjára tervezett rendezvények megtartásra kerülnek; a 15. sorszámú előkészítő iratában részletezettek szerint a három rendezvényből 6.200.000 forint + ÁFA összegű bevételekre - nettó 4.640.000 forint bérleti díjra és 1.560.000 forint jutalékra - tehetett volna szert, továbbá 16/F/1 sorszám alatt - ugyancsak táblázati formában elkészített - költségkimutatást is csatolt.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját és összegét egyaránt vitássá tette. Álláspontja szerint a Ptk. 6. §-a szerinti jogszabályi feltételek teljesülését a felperes nem bizonyította; esetleges károsodását nem az alperes szándékos magatartása okozta és bekövetkeztében maga közrehatott, tekintve, hogy bár 2008. július 25-ét követően nem biztosított opciót az alperes részére, nem érvényesített ajánlati kötöttséget a tárgyalások során annak érdekében, hogy azok hosszabb ideig ne húzódjanak el. A szerződés lényeges elemében, a szolgáltatás ellenértékében nem jutottak megállapodásra, a szerződés biztos létrejöttében alappal nem bízhatott, emellett időben nem gondoskodott arról, hogy az esetlegesen bekövetkező kárt elhárítsa vagy csökkentse. Utalt arra, a felperes azt sem bizonyította, hogy a ... Kft.-vel az épület hasznosítására keretszerződése állt volna fenn, továbbá a kár összege - ezen belül a bevétel- és költség-számítás - számszakilag sem alátámasztott.

Az elsőfokú bíróság 2010. május 6-án kelt 24.G.41.166/2009/16. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, hogy 15 napon fizessen meg az alperesnek 500.000 forint perköltséget, valamint megállapította, hogy a személyes

illetékmentessége folytán le nem rótt 480.000 forint kereseti illetéket a Magyar Állam viseli.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló okiratok és a lefolytatott tanúbizonyítás eredménye alapján a kereseti kérelem jogalapjának bizonyítottságára, a Ptk. 6. §-a szerinti jogszabályi feltételek teljesülése igazolására vont következtetést. Álláspontja szerint a felperes bizonyította az alperesi szándék komolyságát a rendezvény megtartására, saját jóhiszemű eljárását, azt, hogy alappal bízhatott a szerződés létrejöttében, ugyanakkor önhiba megállapítására alapot adó körülményt az alperes nem bizonyított. Kifejtette az elsőfokú bíróság, a felperes sikeresen bizonyította, hogy károsodott az alperesi magatartással okozati összefüggésben, ugyanakkor a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének az alperes által vitatott kár mértéke tekintetében - figyelemmel a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakra is - nem tett eleget. Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy a Ptk. 6. §-a alapján nincs jogi lehetőség a megghiúsult szerződés teljesítése esetén elérhető nyereség megtérítésére, a teljes kártérítés elve nem érvényesül; kizárólag azoknak a károknak az áthárítására van mód, amelyek a másik személy szándékos magatartása által kiváltott károsulti magatartás nélkül nem következtek volna be. A károsultat tehát abba a helyzetbe kell hozni, mintha a kárhoz vezető magatartásra nem került volna sor, ezzel szemben a felperes a kárigényét a bérleti szerződés-tervezetben meghatározott 8.000.000 forintos bérleti díj összegében határozta meg. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes kizárólag a ... Étterem megrendelésének lemondásával kapcsolatos kárigénnyel léphetett volna fel jogszerűen, a rendezvény megszervezésével kapcsolatos költség- és kárigény vonatkozásában azonban releváns elszámolást nem terjesztett elő. Táblázati kimutatásai egyoldalú előadásnak minősülnek, annak kimunkálása, hogy a ... Étteremmel kapcsolatos rendezvény megvalósulása esetén - figyelembe véve a bérleti díjat, a jutalékokat és felszámolva a felmerült költségeket is - pontosan milyen bevételekre tehetett volna szert, szakkérdésnek minősül, a felperes azonban a szakértői bizonyítás szükségességére vonatkozó, kifejezett tájékoztatás ellenére szakértő kirendelését nem kérte. Ebből következően a Pp. 164. § (1) bekezdése és 3. § (3) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének eleget tenni nem tudott, a bizonyítás elmaradása a terhére értékelendő, mely a kereset elutasítására vezetett.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, elsődlegesen alperes keresete szerinti, másodlagosan 6.200.000 forintban történő marasztalását, harmadlagosan - mérlegelési jogkörben eljárva - általános kártérítés megfizetésére kötelezését kérte.

A fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést a kereset jogalapjának a bizonyítottságára, azonban téves jogértelmezés alapján döntött a követelés elutasításáról, tekintve, hogy nem vitás, az alperes szándékos magatartása nélkül károsodás nem érte volna. Téves az elsőfokú bíróság azon okfejtése, hogy kizárólag a ... Étterem megrendelésének lemondásával kapcsolatos kárigénnyel léphetett volna fel, és mivel 8.000.000 forintban határozta meg a követelését, ez a kereset elutasítására kellett, hogy vezessen. Álláspontja szerint teljes bizonyító erejű magánokirattal, a ... Étteremtől származó érvényes megrendeléssel igazolta, hogy 2008. december 5-én, 6-án és 7-

én milyen rendezvényt tarthattak volna. Ennek következtében nettó 4.640.000 forint bérleti díjra tett volna szert, figyelemmel az együttműködési megállapodás 1. számú mellékletének 2. pontjában foglaltakra; az aula, a középső galéria és az első emeleti oldalgalériák bérleti díja az együttműködési megállapodásban rögzítést nyert, így a bérleti díj nettó összege egyértelműen kiszámítható. Utóbbi nem függ a résztvevők számától, a jutalék összege azonban igen, ugyanakkor a felperes az alperesre nézve egyértelműen kedvező jutalékszámítást végzett, ugyanis 150 fős rendezvény megtartásának adataiból indult ki, holott 2008. december 5-én 200 fővel, 2008. december 6-án 350 fővel, 2008. december 7-én 200 fővel számolhatott volna. Álláspontja szerint a Pp. 177. § (1) bekezdésébe foglalt feltételek nem álltak fenn; nincs olyan különleges szakértelmet igénylő szakkérdés, amely a jogvita elbírálásához szakértő kirendelését tette volna szükségessé, ezen bizonyítás csupán az eljárás költségeit növelte volna, illetve a per elhúzására vezetett volna. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a Ptk. 6. §-a alapján széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik a kárösszeg megállapítására, így amennyiben a 8.000.000 forintos követelését alaptalannak találta, úgy nem a kereset teljes elutasításának, hanem a rendelkezésre álló okiratok alapján az alperes részleges - a bevétel-kimutatás szerinti nettó -, 6.200.000 forintban történő marasztalásának, vagy ennek összegét el nem érő, általános kár megfizetésére kötelezésnek lett volna helye.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, hivatkozva arra, hogy nem bizonyított a kárösszeg, emellett kifogásolta, hogy a felperes az elsőfokú eljárás során előterjesztett keresetétől eltérő marasztalását az alperesnek csak a fellebbezésében kérte.

A felperes a fellebbezésében a kárigény összegének bizonyíthatatlanságára alapított keresetelutasítást sérelmezte, az alperes fellebbezést nem terjesztett elő, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (3) bekezdésében foglaltakból következően - a fellebbezés korlátaira tekintettel - a jogorvoslati eljárás során az elsőfokú bíróság követelés jogalapjának fennállására levont jogi következtetése helytállóságát nem vizsgálta.

A felperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel érintett körben a tényállást a felek által előterjesztett nyilatkozatokra figyelemmel feltárta, és abból helytálló jogi következtetésre jutott.

Az úgynevezett utaló magatartásokért való általános helytállási kötelezettséget szabályozó Ptk. 6. §-a alapján történő igényérvényesítés körében a megítélhető vagyoni kár fajtája tekintetében elvileg nincs korlátozás, így az elmaradt haszon követelése nem kizárt.

A felperes a keresetében elmaradt haszon megfizetésére támasztott igényt, melynek elbírálása során az elsőfokú bíróság helytállóan azon, a Ptk. 6. §-ában

foglaltak alkalmazásához fűződő egységes bírói gyakorlatból indult ki, hogy a kért reparáció nem irányulhat többre, mint olyan helyzet megteremtésére, mintha a kárért felelős személy károsodásra vezető magatartást nem tanúsított volna, így a meghíúsult szerződéssel elérhető nyereség jogszerűen nem követelhető, annak érvényesítése ugyanis - egyéb feltételek mellett - a szerződés létrejöttét feltételezné.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes az alperessel kötendő bérleti szerződés-tervezetében szereplő 8.000.000 forintos bérleti díj mint elmaradt bevétel megfizetésére kérte kötelezni az alperest; a fent kifejtettekre figyelemmel teljes körűen osztja a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontját, hogy a tervezett bérleti díj elmaradt haszonként nem érvényesíthető, így a felperes elsődleges fellebbezési kérelme nem foghat helyt.

A felperes másodlagos és harmadlagos fellebbezési kérelmében előadottak kapcsán a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakra tér ki.

A felperes másodlagos és harmadlagos fellebbezési kérelme a Pp. 247. § (1) bekezdés b) pontja szerinti megengedett keresetváltoztatásnak minősül, tekintve, hogy az érvényesített jog változatlan ténybeli alapon fennálló, a Ptk. 6. §-ában meghatározott, leszállított kárigény, így érdemi elbírálását - az alperes fellebbezési ellenkérelmében előadottakkal szemben - nem akadályozza az, hogy az elsőfokú eljárás során nevesített kérelemként előterjesztésre nem került.

A másodlagos fellebbezési kérelem szerint az alperes a ... Kft. 2008. december 5-ére, 6-ára és 7-ére tervezett rendezvényeivel kapcsolatos, felperesi bevétel-kimutatásban szereplő kárösszeget tartozik megfizetni, melyet - felperes álláspontja szerint - az e körben csatolt teljes bizonyító erejű magánokiratokkal kellően igazolt, a szakértői bizonyítás szükségességére az elsőfokú bíróság tévesen vont következtetést; a Fővárosi Ítéltábla ezen fellebbezési érvelést nem osztja.

A felperes által csatolt, 2006 decemberében kelt bérleti szerződéssel vegyes együttműködési megállapodás a ... Kft. - 2001. április 24-i hatállyal cégjegyzékbe bejegyzett névváltozást követően ... Kft. -, valamint a felperes között jött létre 2007. január 1-től 2009. december 31-ig terjedő időszakra; a szerződés 1. számú mellékletéből kitűnően a 2008. évre érvényes kedvezményes bérleti díjak 16 lekötött rendezvény alapulvételével kerültek meghatározásra.

Ezen okirat a Pp. 196. § (1) bekezdés d) pontja szerint teljes bizonyító erejű magánokiratként a szerződő felek közötti keretjogviszony létrejöttének és tartalmának bizonyítására alkalmas, azonban sem önmagában, sem egybevetve a ... Kft. 2008. július 22-i - egyszerű magánokirati formában kiállított - nyilatkozatában foglaltakkal, nem alkalmas a felperes bevételkiesésre készített táblázati kimutatása helytállóságának az alátámasztására. A ... Kft. fenti nyilatkozatából csupán arra vonható következtetés, hogy 2008. december 5-én 200 fős, 2008. december 6-án 350 fős, 2008. december 7-én 200 fős rendezvényt tervezett a felperesnél megtartani, az okiratból azonban kétségmentesen nem tűnik ki, hogy egyfelől a

három rendezvény a keretmegállapodásban szereplő 16 alkalom körébe tartozott volna, így a szerződéses bérleti díjak irányadók, másfelől, hogy az adott rendezvény során az épület mely részét (részeit) vették volna igénybe, így a felperes bérleti díj számítása - tekintve, hogy nem kétségmentesen igazolt adatokon alapul - nem ellenőrizhető.

A fenti keretmegállapodás szerint a felperes a mellékletben meghatározott díjon felül a rendezvények étel és ital nettó árbevétele után 5 % + ÁFA jutalékra tarthat igényt, így a jutalék forgalomtól függő bevétel, ebből következően az elmaradt rendezvény becsült forgalmának adatain alapulhat. A becslés során az elmaradt rendezvényekhez hasonló jellegű, megtartásra került több rendezvény igazolt forgalma lett volna figyelembe vehető, a felperes azonban a jutalék számítását kizárólag a 2008. december 18-án megtartott 150 fős karácsonyi rendezvény után kapott jutalékából vezette le, anélkül, hogy a forgalmi adatok bármilyen módon igazolást nyertek volna, utóbbinak a ... Kft. felé a 2008. második félévi jutalékról kiállított számla nem felel meg.

Ugyancsak nem ellenőrizhető a felperes táblázati formában elkészített költségkimutatása sem, az annak alapjául szolgáló okiratok hiányában, továbbá azt kétséges teszi az, hogy a fenti keretmegállapodás 1. számú mellékletéből kitűnően a bérleti árak a takarítás, a ruhatár és a múzeumi biztonsági ügylet díját is tartalmazzák.

Az alperes vitatásával szemben okiratokkal vagy egyéb módon alátámasztott bevétel- és költségadatok alapján kerülhetett volna sor könyvszakértő részéről az adatok ellenőrzésére és azok alapján a ... Kft. rendezvényeitől várt haszon kimunkálására, így nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a felperest a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a Pp. 177. § (1) bekezdése szerinti szakértői bizonyítás szükségességéről tájékoztatta. A felperes, kioktatása ellenére a kár összegére további bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, az elsőfokú bíróság pedig a rendelkezésére álló bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő, okszerű értékelésével vont következtetést arra, hogy a felperes a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, mely a terhére értékelendő, ezért a másodlagos fellebbezési kérelme sem foghat helyt.

A Ptk. 359. § (1) bekezdése alapján, ha a kár mértéke - akár csak részben - pontosan nem számítható ki, a bíróság a károkozásért felelős személyt olyan összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezheti, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas.

Ezen anyagi jogi szabály alkalmazására kizárólag akkor kerülhet sor, ha a kár bekövetkezte biztos, de mértéke bizonytalan, amikor a kárösszeg megállapítására nincs adat. Mindaddig, amíg van megfelelő mérce a kár kiszámítására, addig általános kártérítés megállapításának nincs helye.

A másodlagos fellebbezési kérelem elutasítása körében kifejtettek szerint a kárösszeg arra alkalmas bizonyítási eszközökkel igazolható; a bizonyítás elmaradása, bizonyítási indítvány előterjesztésének elmulasztása általános

kártérítés megállapítására nem adhat alapot, a Ptk. 359. § (1) bekezdésébe foglalt jogszabályi feltételek teljesülése hiánya okán a felperes harmadlagos fellebbezési kérelme sem foghat helyt.

Mindezekre figyelemmel a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg jogi következtetés levonására nem adtak alapot, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint pervesztesként kötelezte az alperes jogorvoslati perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével, mérlegeléssel megállapított bruttó 100.000 forint jogi képviseleti munkadíjból áll; a felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 480.000 forint jogorvoslati illeték az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 4. § (1) bekezdése alapján a Magyar Állam terhén marad.

Budapest, 2010. december 1.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s. k.,
bíró

A kiadmány hitelül: